

[Føged.]

fået arbejde, selv om vi ikke havde gennemført egnsudviklingsloven. Den økonomiske udvikling formede sig jo sådan, at båndene løsnedes fra egn til egn, således at arbejdsløsheden heldigvis blev afviklet, men det var under ingen omstændigheder egnsudviklingsloven, der var det egentlige springbræt for denne udvikling. Vi mener stadig væk, at det at skabe gode økonomiske vilkår, først og fremmest gennem privat opsparing og derefter gennem udlånsvirksomhed fra private pengeinstitutter, er den vej, vi skal gå.

Jeg anbefaler lovforslaget til velvillig behandling i et udvalg, og jeg beder som tidligere sagt den højtærede minister give os de ønskede oplysninger om lovens administration, således at vi eventuelt kan gennemføre lovforslaget i enighed.

Fanger: Vi har fået fremsat et lovforslag om udlån eller garantier for håndværk og industri, og senere bliver der behandlet et lovforslag af tilsvarende art for skibsfarten.

Vi erkender den store betydning, det har for disse erhverv at kunne forny sig ved investering, men vi mener ikke, at det er en statsopgave. Vi har et udviklet kreditsystem, lige fra private lån og lån i banker og sparekasser til kredit- og hypoteksinstitutter, og vi har nu yderligere fået skibsfinansieringsinstituttet og Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk. Desuden har vi fortsat egnsudviklingsloven, som ganske vist ikke gælder for hele landet, og som jeg ikke er tilhænger af i den form, den har. Endvidere har vi for at afhjælpe disse problemer fået en mulighed for henlæggelse til et investeringsfond, hvorved alle erhvervsdrivende kan foretage skattefri opsparing til ny investering. Vi foreslog i sin tid, at loven om henlæggelse til investeringsfond også skulle gælde fremtidige erhvervsdrivende, der kunne begynde henlæggelser således, at de engang kunne få foden under eget bord.

Tidligere havde man som begrundelse for disse lovforslag, at det ikke var muligt at låne andre steder, og at det var nødvendigt, at staten udlånte til disse erhverv af hensyn til beskæftigelsen. Disse grunde gælder ikke mere, og dertil kommer, at de nævnte udlån set i forhold til de store

investeringer, der er sket inden for de pågældende erhverv, kun er som en dråbe i havet, og det bliver i høj grad et lotterispil, hvem der kan få disse lån eller garantier.

Loven medfører en mængde administration; man kan desuden stille det spørgsmål, efter hvilke kriterier udlånene ydes, om det sker efter politiske linjer i nogle tilfælde.

Ud fra de nævnte synspunkter kan det konservative folkeparti ikke anbefale lovforslaget.

Kirkegaard: Med det kendskab, jeg har til lánemarkedet for de erhvervsvirksomheder, som lovforslaget finder anvendelse på, vil jeg mene, at større virksomheder med en hurtig omsætning har bedre muligheder for at opnå en fornuftig finansiering end mindre virksomheder med en lavere omsætningshastighed. Det er der måske ud fra et forretningsmæssigt synspunkt ikke noget at sige til, men det er nok i mange tilfælde, særlig på et stramt pengemarked, et handicap for den mindre virksomhed. Også på et andet område har de mindre virksomheder en noget svag stilling i tiden. Det ser man, når man betragter vort erhvervslivs vilkår og muligheder netop i øjeblikket, hvor den tekniske udvikling skrider så hurtigt frem. Så får man jo et indtryk af, at de store virksomheder bedst kan få et økonomisk resultat ud af denne udvikling. Sådan ser det ud for enhver iagttagelse, og det kan man få bekræftet ved samtaler med forskellige erhvervsdrivende.

Nu tænker jeg, at vi alle sammen her glæder os over, at vore større og store virksomheder har de muligheder, jeg har nævnt; men i denne glæde må vi ikke glemme, det vil ikke være klogt, de mindre virksomheder, som kan have svært nok ved at følge med under de nuværende forhold. Det er vel nok sådan, at størsteparten af os tjener vort brød inden for en mindre virksomheds rammer, og tillige er det også sådan, at inden for industri- og håndværksområdet, som lovforslaget jo drejer sig om, har de mindre virksomheder sammenlagt en større betydning, end de store virksomheder har.

Nu er der mange træk i udviklingen, der med ret stor sikkerhed tyder i retning af større virksomheder, hvor produktionen kan specialiseres og rationaliseres, ja, også